

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena Novin na celo leto je: doma 20., v Ameriko 80 Din.
Cena Marijinoga Lista na celo leto je: doma 10 Din., v Ameriko 50 Din. Novine prihajajo vsaki teden. M. List vsaki mesec. Naročniki M. Lista dobijo kalendar brezplačno, naročniki Novin pa za polovično ceno, letos za 5 Din. Rokopisi se ne dajo nazaj. Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravištvu Novin v Črensovcu, Prekm.

„Vredništvo i opravištvo Novin je v
Črensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Oglasi, (inserati) se tudi sprejmajo. Cena ednoga kvadratnega centimetra za ednok en dinar za večkrat popust. Cena malih oglasov je do dvajset reči 5 Din., više od vsake reči pol dinara. Med tekstom je cena oglasov dva dinara v „Poslanom“ tri dinare. Ki naroči 1/4, 1/2 ali celo stran, dobi 25% popusta za edno objavo. Za večkratno več. Takso za vse oglase plača opravištvo „NOVIN“.

Vstajenje.

Vsaka smrt ma vstajenje, samo večna ne. Z te se več nišče ne zbudi. Politična smrt tudi žive, či je needna z večnov. Misli, žele, nakanenja, trudi, delovanje stranke, štera je poštena, kakščeč dugo so zakopana, kakščeč so zaraščena — vzelenijo ednok i precvetejo. Naše autonomistično gibanje je zdaj šče v grobi takrekoč. Globoko spi. Budimo naše samoladanje že več let i mrtvec se ne gene. A vžzem, krščanski vžzem nam da vžpanje, da stane gor. Stane zmagovito gor naša politika. Mali šereg nas je krščanskoga mišljenja poslancov, ne več i ne menje samo 24 nas je. Ar smo na pravičnoj poti, ar nasledujemo Kristušove navuke i v politiki, smo dobili njegovo moč, kak jo dobi vsaki, ki je njegov. Ta moč je sekala i rezala. Nas 24 slabih ljudi je melo tak veliko moč, ka je z cele Horvacke—Bosne i Dalmacije privleklo proti vsemi nakanenji Radiča, skoro 70 njegovih poslancov v Beograd, da pomagajo rušiti vladu, štere ravnanje je krivično. Nas 24 slabih možov, ar nas je krepila moč Kristušove pravice, je 50 demokratskih oroslanov (poslancov) razdvojilo, ki so iskali dobrobit ljudstva, — žalibog, nien Slovenec i Horvat ne je med temi — poštenjaki so ostali pri nas, — ki so pa iskali sebe, so odpadnoli; odneso jih je veter za kama spadajo, za hrbet naroda, da gledajo tu politične kosti. Nas 24 slabih ljudi, ar nas krepil moč Kristušove pravice, je potegnolo Nemce, Makedonce v tabor onih, ki majo srce za narod; — nas 24 že več sto kotrig broječi radikalni tabor razdira, da tudi v tom postavi gor en mlin (bint, roštao) šteri de drdrao-drdras tečas, dokeč lehkkih plev ne odnese politični veter, — zrnje pa spadne na naš vršaj, ki ščemo lomiti krh pravice v državi Srbov, Horvatov i Slovencov. — To je pot pravice. Čerayno je v grob zakopana — bo vstala — bo — zaistino bo i té čas ne je že daleč. Že se svita, Angel alleluje že plahoče z perotami. Vžpaj naš zatirani narod, bo prišlo gori stanjenje. Bo! Kristuš v grobi ne more o stati, politiko, štera sloni na njegovih navukah, bo ovenčala slava zmage. To je naše trdno vžpanje. Samo ostani naše dobro slovensko ljudstvo stanovitno, drži se samo svoje stranke: slovenske ljudske stranke ali kmečke zveze. *Samo ta stranka je krščanska v Jugoslaviji.* Druga niedna ne. Njeno pozvanje je, da i druge stranke napuni s svojim duhom. Lgda to včini, te bo njena politika slavila popuno zmago. Kda naša stranka napuni Radičovo skrajno protiversko stranko s krščanskim programom. Gda to dosegne, bo Kristušova cerkev veselo allelujo špopevala v Jugoslaviji, v slobodnoj krščanskoj i slobodnoj krščanskoj Sloveniji. Toga vžzma ešče se nam daj, veseli Zveličiteo, včakati.

Kristuš vstao je . . .

Je na zemli sladka sreča;
Neba cela je rdeča,
Sunce vstane i strepeče,
Vodam, logom zašepče:
Kristuš vstao je.

Vsigdar više sunce ide,
Vsigdar veče ljudi pride
V hišo božo, cerkev belo,
Ge se pravi jim veselo:
Kristuš vstao je.

Gaji, logi zašumijo,
Ptice z spánja se zbudijo,
V sladko srečo se odeno
I zaspevlo pesem eno:
Kristuš vstao je.

Voda vsaka zašepče
Svoje vale sem tam meče,
Da glasijo sladke čase,
V sladkih časih slajše glase;
Kristuš vstao je.

Se zbudi i vsa narava;
Zableskeče boža slava,
Vsi ljudje so edne reči
Vsi pozdravljajb se v sreči:
Kristuš vstao je.

Zlatko Pomurski.

Govor narodnoga poslanca Jožefa Klekl na 66. seji nar. skupščine marca 30.

Gospodje narodni poslanci! Naš proračun že od časa našega jedinenja nosi eden ino isti znak fiktivnosti. (ka ne je pravičen.) Če že drugo ne, bar fiktivnost bi se lahko odstranila v teh letaj, odkar smo zjedineni. Dne 15. februarja leta 1922. je zapisao list denešnje vladne večine „Tribuna“ tele značilne reči ali po pravici té: „Zar danas u opšte ima nekoga, koji neće priznati da živimo u kaosu? Naše finance počele su sa kaosom i istrajače u kaosu. Znamo vrlo dobro, da se mnogi profesionalni političarji dobro osečaju u kaosu.“ (To pomeni: Jeli pa je što dnesden, ki nebi priznao, da živimo v zmešnjavi? Naše finance (to je vrednost penez, dače itd.) so se začele z zmešnjavo i ostanje v zmešnjavi. Dobro znamo, da ništerni naši pozvani političarje se dobro čutijo v zmešnjavi.

Ta prerokba se je do pičice izpunila. Zmešnjava se nahaja v našem proračuni i te kaos je ravno fiktivnost. Naša stranka je v svojem odvojenom mišljenju navedla vzroke te fiktivnosti ino nereelnosti (ka ne je po potrebi se zračunano) račun je fiktiven, ar se ne naslanja na nikši računski zaključek, ar ne najdemo v njem postavke od dugov iz prejšnjih let v zneski 1100 milijonov dinarov, ar je zatajen v njem tihotapski fond, ar ni pojasnjeno, kak se

porablja dispozicijski fond, ar neso dohodki ino izdatki specifikirani po pokrajinah (porazdeljeno štampani). Vse to je odeto v plašč splošnosti brez bár približne ocenitve kupljenoga, v najem vzetoga predmeta tak, da je kontrola zlorabe (krivičnoga nūcanja) popolnoma onemogočena. V proračuni najdemo n. pr. izdatke za ogrevanje, razsvetljenje, itd. Vse to je v našem proračuni tak generalizirano, da živa duša do konca sveta ne more izračunati pravoga stanja materielnih i upravnih izdatkov. (Dale.)

NEDELA.

Vžzemska. Evang. sv. Marka XVI 1—7. Jezuš vstane od mrtvih i se prikaže svojim dragim dušam. Ne sovražnikom, ne, nego svojim ljubljencem. Ne gleda Gospod na siromaštvo, ne na prostost, on gleda na ljubezen. Duše, štere so ga ljubile, kakščeč proste so bile, kakščeč siromaško so bile oblečene, kakščeč so bile od sveta zavržene so vredne postale njegovo diko gledati. Tak bo tudi na sodnji den. Ki ljubi Jezusa, ki ne mara za to, ka guči od njega svet, ki ostane veren Jezušov včenik čeravno ma bridkosti i ga hūdobija preganja, o te, te bo srečen na sodnji den, vido bo diko Jezušovo, a vido jo bo odičen. To je plača Jezušova. Par let trpljenja, zmetavanja nam spravi večno, — večno diko, če ostanemo Jezušovi. Za par letno službo dobimo plačo, štera nikdar ne mine, — veselje, štero se nikdar ne zmenša; blaženost, štera de vsikdar popolna; zdravje, bogastvo, žitek, mir, svetost, pač vse dobrote, šterih meja je: neskončnost. O dušice jeli, kak sladko je služiti Jezušu. O dušice, jeli kak vredno je ostati stanovitnim. Dušice, jeli kak se zplača goreča molitev i dobra dela, kak se zplača vsaki mali dar, vsaki mali križ, če smo ga ljubezni Jezušovej poklonili! Vesela alleluja naj nas vse zato potrdi v stanovitnoj službi Jezušovej!

Ljubézen do bližnjega.*)

Znana je zgodba, štero pripoveduje franciskanski bogoslovni pisateo Pierre Marchant (Pjer Maršan) i štera napunjava srce z istinskoy grcov. Nekši človek je meo soseda, šteri njemu je nekaj slaboga včino, tak da je te začno razmišljovati kak bi se najstrašnejše maščūvao. Eden den ga dobi samoga. Besen ga zgrabi, ga vrže na zemlo i ga z nogami tlači. Potom potegne meč i zakriči nad potlačenim: Prekuni Boga, inai te prebodnem! Tisti sirmak, trepetajoč pred svojim morilcom, pomisli: Vej se grehi potom lahko spovem i očistim — a zdaj si življenje rešim, či včinem . . . I nesrečnik z bogoskrunskim jezikom istinsko prekune Boga. A komaj to včini, njemu maščūvalec nesmileno porine meč v grlo, govoreč s šatanskim zadovolstvom: Tak! Zdaj sam se do dobrega maščūvao, da sam te ne samo časno, nego tudi večno pogūbo! To je sovražstvo. To je tista divja, kmična moč, štera z ednim samim dihom pihne svetlost ljubezni. Kak daleč pritira ta strast! Tudi vmoriti človeka, či trbe, v nikaj z trobiti nasprotnika, tudi večno, za pogūbiti — ka za to? O grozovita pregreha proti ljubezni do bližnjega! — Eli je dosta sovražstva na sveti? Tak šatanskoga, kak pravi ta zgodba, znan li nega dosta?

*) Predga dr. M. Opeke stolnoga kanonika v Ljubljani. Izdala tiskarna Ničman v Ljubljani.

Glasi.

Slovenska Krajina.

Vesele vüzemske svetke žele vsem svojim naročnikom, širitelom i pisatelom uredništvo Novin. **Prvi dar v Beogradu na Martinišče** so nam poklonili bivši ravnatelj sobočke gimnazije dr. Janko Lokar. Dober g. inšpektor za istino na srce nosijo našega dijaštva zadevo, ki so brez prošnje poklonili sto dinarov na Martinišče. Gđa se iz srca zahvalimo g. inšpektori za velikodušni dar, jih prosimo, naj se i nadale očinsko skrbijo za naše dijake, ka po teh postane naša „Slovenska Krajina“ zaistino kršćanska i cela slovenska.

Vesele vüzemske svetke želejo vsem svojim domačim naši vojak predvsem pa Stankó Anton iz Žižkov, Štefan Farkaš, Karol Varga iz Strehovec, Jožef Ivanič, Martin Berden, Jožef Ošlai iz Filovec, Ignac Benkovič iz Bogojine, Jožef Küplen, Jožef Štefko iz Ivanec, Ivan Lopert z Bratonec, Matjaš Karoli, Štefan Marič iz Beltinec.

Gospodje ministri za Martinišče. Predsednik vlade g. Nikola Pašić i g. min. zvünešnjih zadev sta poklonila vsaki jezera dinarov na Martinišče, dr. Vojislav Janjič, minister vere pa 200 Din. To vse iz svojega žepa. Odbor se bo gospodom ministrom za velikodušni dar z posebnim pismom zahvalo.

Vojaki, ki ščejo biti pri férmi, dobijo desétnévní dopüst. Potrebno je pa, da gospodje plébanoše izpostavijo svedočanstvo ka so ešče ne férmani i to svedočanstvo do 25. aprila najkesnej pošljejo narodnomi poslanci Kleklni v Černovcih. Vu svedočanstvi more stati to tñdi, 1) kde slñži vojak i 2) kada bo i gde pri férmi.

Kda se začne selitev v Ameriko. Poslanec Klekl so hodili na Amerikanski konzulat v Beogradu. Tñ so njim povedali, da se z 1. junijom začne páli izseljávaje na račun kvote iz naše države v Sev. Ameriko. Tñ se njim je tñdi povedalo, da se dela novi zakon za izseljávaje v Ameriko. — Po tom novom zakoni težko pride Slovenec i Madjar v Ameriko, pač pa lahko pridejo Nemci. Z Jugoslavije jih Amerika komaj dvejezero i sto pñsti v svojo zemljo. — Letos pa mogoče ešče ostane kvota od 6200 oseb. — Letos do šli obrpvim tisti, ki že majo pasuše pa njim fall samo vizum, obrdñgim tisti, ki so že večkrat vložili prošnje i tretjič novi prošniki, če prido na vrsto.

Veseli naši vojakov. Naši vojak iz daljne Makedónije nam pišejo sledeče. Ob priliki prisege rekrutov smo meli največšo srečo. Naš prečastiti vojni dñhovnik iz Skoplja, po rodi Slovenec, so nam slñžili sv. mešo, pri šteroj nas je bilo okoli 400 vojakov. Jako lepo predgo so nam tñdi držali i 48 se nas je spovedalo i prečistilo. O kak veliko veselje smo čñtili v tom zapñšćenom kraju, gde ÷lovek celo leto ne vidi katoličanca. — Vojak 22. pp.

Za občinske volitve v Prekmurji so narodni poslanec Klekl páli zdignoli glas pri državnom podsekretári dr. Wilderi. Te so njim dali izjavo, da kak v Vojvodini, tak i v Prekmurji bodo občinske volitve.

Od nove krčme v Dokležovji smo dobili to poročilo: „Novine“ so v 10. šte. prinesle pritožbo proti dovoljenji 2. oštarije v

Dokležovji. V 10. številki je prišeo na to pritožbo od merodajne strani odgovor, šteroga uredništvo z zadóvoljstvom jemle na znanje. Pa bi ne jemalo, či bi znalo, kak stoji stvar v istini. Zato Vam napišemo nekaj pojasnil v toj zadevi. Oblast je javila: „Prosilka je vojna dovica i je ženska na dobrom glasi.“ Je vojna dovica, nego ne na dobrom glasi: Njeno nemoralno življenje je znano celoj okolici. Dokaz za to je, ma nezakonskoga otroka iz svoje vdovinske dobe. Mela sta z pokojnim možom lepo imanje, pa je zapravila skoro vse. Le hiša i nekaj namali zemle je ostalo. Eden jako verdostojen možak naš celo trdijo, da je bila, celo nekaj časa pod kuratelov zavolo zapravlivosti. Šestero svoje zakonske dece je spravila na kodiško palico. Ob 2. „Obstojeća gostilna... ne mogla več zadostiti več stotin delavcom i inženirum.“ Od novoga železniškoga mosta, kde so zaposleni inženirje i delavci, je najbliže v Veržej, kde so že itak 3 gostilne, 2 med njimi celo s prenočišči. Zato pa vsi inženirje stanlujejo v Veržeji i so tam na hrani. Kda so prosili dovoljenje za oštarijo, je delalo pri mosti komaj do 50 delavcov i to većina z okolice, ki majo hrano z doma, 20 delavcov pa so ne stotine. Zvñn toga je že edna oštarija dovoljena ravno poleg mosta. V toj oštariji se dobi jesti. Delavci majo teda na razpolago 5 gost'ln i je ta nova popunoma nepotrebna.“ *Dokležovčarje.*

Pogodba z Madjarskov, najmre trgovinska je v glavnih zadevah sklenjena na ministerstvu trgovine. Bodo ešče posebna pogajanja, pri šterih bodo nazoči strokovnjaki. Ta pogodba bo takša kak ona z Italijov i za naš kraj jako veljavna. To so zvedli poslanec Klekl na ministerstvu trgovine. Potrebno je zdaj, da se vsi naši Prekmurci, bodisi kmetje, bodisi trgovci i obrtniki genejo, pa naj zapišejo vkñp svoje zahteve i naznanijo našim poslancom, da pri pogajanjaj zagovorijo svoje ljudstvo. Misliti trebe na to, ka vozimo mi vñ z Vogrskoga i ka mo vozili na Vogrsko. Če mi dovolimo, da dñ Madjari k nam vozili svinje, živino, belice, zrnje, te se zadñši naša trgovina z belicami, zrnjom, mesom. Trebe dobro vse premisliti i naznati poslancom vse, da sledkar, gda se pogodba sklène, de že zaman javkati.

Trgovci z mešanim blagom smejo odavati tñdi sol, cukar i petrolej. Naša oblast je odvzela tñstim našim trgovcom, ki so po 1. 1920. dobili koncesijo, dovoljenje, da bi smeli tržiti sol, petrolej i cukar. Poslanec Klekl se hodili na ministerstvo trgovine v toj stvari i tam so njim sami g. minister dr. Krizman dali izjavo, ka naša oblast nema juša to zabranjivati, Belgrad te prepovedi ne je dao vñ.

Davčni urad v Dolnoj Lendavi zahteva od našega lista, ka vsaki tñeden plača 5 Din., kda prijavi oglase svoje. To ne plačñje niden list. Po vsaj krivici je vrgo to dačo davčni urad na naše Novine. Poslanec Klekl so na fin, min. zahtevali pojasnil v toj reči i od glavnoga direktora dobili te odgovor: gospodje pri davčnom uradi v D. Lendavi so krivično pobirali to takso. Pravilnik pove da prijavo oglasov ne trebe kolkovati.

Sv. Sebeščan! Tñ do se blagoslavljali 21. aprila, na vüzemski ponedelék novi zvonovje štere

je dobila ta fara od tvrðke g. A. Blazina iz Zagreba. Dosta trñdov i trplenja je prineslo ednok že tak trno zaželjene nove zvone i k temi je pomoglo tñdi dosta dobrih darñvnikov iz vseh krajov kak delavci na Belji, g. Gomboc Ivan, Rogan Matjaš i Jožef iz Amerike i drñge bližasnje fare i vñogi drñgi, šterih dare smo namenili razglasiti v Novinaj štere pa za volo maloga prñstora, ar je bilo darñvnikov dosta, so nej mñgle Novine prinešti, noga sñ objavljeni v Marijinom listi i vse drage darñvnike na to s prošnjov opominamo, da iščejo tam i nam nezamerijo! Nadale se vsem, ki so darñvali na te cio naj lepše zahvali v presv. srce Jezušovem i Marijinom Sebeščanska fara.

Okrajno glavlarstvo v Murskoj Soboti naroča vsem palñrom, da morajo vsi delavci, ki odhajajo na sezonsko delo v Belje, pred odhodom vlaka iz železniške postaje Dolnja Lendava pokazati železniškomi uradniki v Dolnoj Lendavi potrdilo občinskoga zdravnika dr. Josipa Brñnera v Dolnoj Lendavi, da so prosti trahoma. Brez toga potrdila je vsakñmi delavci vstop v vlak prepovedan. Za pregled posameznih delavskih skupin gledoč trahome plača dñtični palñr občinskomi zdravnik dr. Josip Brñner 100-150 Din. Palñrji se opozarjajo, da do vsi delavci, ki so okuženi s trahomom, zavrnjeni.

Veseli Pozdrav iz Ljubljane, od Dravskoga Eskadrona eti vas lepo pozdravljamo mi prekmurski fanti. Vi dragi roditeli, brati sestre, poznanci i vsi pajdaši, želemo vam zdrave, vesele Vüzemske svetke obhajati, Nadale vam naznanimo, ka se nam dobro godi, zdaj vas še enkrat lepo pozdravljamo, Vi naši Prekmurski roditeli, brati, sestre, poznanci i vsi pajdaši kak mi prekmurski fanti, zdaj pa z Bogñm ostñnemo. Karol Lang iz Nuskove, Alojs Hári iz Krašič, Alojs Gider iz G. Črnec, Jožef Flegler iz Srediča.

Hodoš. Na veselici prost. gos. Drñštva so nabrali 165 Din. za Jugosl. Matico. Zahvaljñjemo se za t Vadr. — Jug. Matico v M. Soboti.

Delavcom na znanje. Za veleposestvo kneza Esterhazija na razne marce se vzeme več sto delavcov za tekočo delavno sezijo pod naj begšimi pogoji. Več se lejko poizve pri Gašpar Josipi i Keréc Franci delovedji v Prosečkoj vesi, p. Mačkovci.

Zatiranje poljskih miši. Ponovno opozarjamo občine, da lahko dobijo strichnynoves v svrhu zatiranja poljskih miši. Prizadete občine, ki še ga nimajo, naj se zglasijo z obč. potrdilom v dneñ 31. marca i 3. aprila t. l. od 9—10 ure dopoldne pri upravi M. Zichy v Beltincih. Kot delni prispevek k stroškñm plačajo z 1 kg. po 1.50 Din. Seboj naj prinesejo eno močno celo platneno vrećico. Navodilo, kak uničevati poljske miši s strichnynovsom, dobijo pri gornji upravi v Beltincih.

Zvonarna „Zvonoglas“ v Maribori, To-manova ulica, zleva jako dobre i najbole po ceni zvone. Priporočamo zvonarno vernikom predvsem v Medjimurji i pri nas v Slov. Krajini. Obrnite se do tvrðke. Če pa što žele, da bi se naše uredništvo obrñolo, drage volje to vñčnimo, samo naznanite nam. Ta fabrika dela komaj dva meseca i vsi so ž njenim delom zadovoljni.

Fabijola

ali

Cerkev v katakombah.

II. Boj.

„Počakaj, morem jiva zapisati. Le dobro skrb mej na njiva!“

„Zoveta se Larg i Laragd i sta bñžega roda, pa delata, kak kmeta. Ve se znam itak ne bota preveč branila iti z vama.“

„No, ve se njima bo že spunila žela,“ pridene s smehom Korvin; i tak se je sledkar tñdi zgodilo.

Tak je šlñ naprej i Korvin si je nabral precu mladencov, čeravno se je Rabirij večkrat z vsemi štirami brano. Proti konci stopijo v kraj, kde jih je več, od žmetnoga dela otrñjenih. V sredi med njimi je sedo starček, jako častitlivoga obraza s serov bradov i vlasmi. — Saturnin že nad osemdeset let star možak, pa itak je bio vñklenjen v verige. Poleg njega sta stala dva mladiva delavca Cirijak i Lisinij, od šteriva se pripovedavle, da sta pri deli poleg svojega dela držala žmetne verige toni starci navzgor i drñgim slabejšim vsikdar radiva pomagala.

Drñgi težacje, mladi i stari so ležali okoli njega i so verno poslušali, kda njim je nekaj pripovedavao. Pa ka? Ali to, da bo to zidovje, šteroga zdaj zidajo nikda zidovje cerkve, posvećene Bogi i Materi Mariji? — O, to bi bila sladka tolažba za siromake robe, da bi znali, da

* Zdaj je iz toga zidovja lepa cerkev: „St. Marija degli Angeli.“

ne delajo samo gizdavim casarom, nego hišo Bogi i sv. Devici.

Korvin je ogledavao robe i poizvedavao za njñva imena.

Rabirij njemi je pravo imena, pri starčeku pa je šče pridjao: „Toga starca pa le vzemite, te ešče jesti ne zasluži s svojim delom.“

„Zahvalim se, lepa prikazen bi bila to za borišće. Lñdje ne morajo za stare čñnte, štere vsaki medved semele vkñp, če samo svojo taco dene na nje, nego mlada krv more teći, mlada i mlade pesnice se morejo vstavlati zverinam, prle kak je raztrgajo. — Čñjte, ka pa tisti tam, ki je s hrñtom obrññeni proti nam. Nema verig niti robske obleke. Što je tisti?“

„Po imeni ga ne poznam“ njemi odgovori Rabirij. Jako dober mladenec je, dostakrat pride med robe, je tolaži i njim pomaga pri deli. Za dovoljenje, da sme k njim iti, nam dobro plača, zato ga ne pitamo za ime.“

„Bom ga jaz opitao za ime“ zakriči Korvin i skoči k njemu. Mladenec se na krićanje obrñe; Korvin pa ga napadne, kak divja zverina, ga zgrabi za gut i zakriči: „Zvežite ga! Već mi ne vujdeš, Pankracij!“

Zvezali so Pankracija i vse drñge, štere so si odebrali za divje zverine (okoli 20 jih je bilo) i sñ je gnali v temñico. Dosta so mogli pretpeti že na poti: Trdosrćni pazitelji so je ne smileno bili, či so ne šćti iti zadosta friško, okoli nji so se zbirali sirovi-divji lñdje, šteri so je brsali i s pesnicami bili, ali pa je s sramotnim ogrizavanjom žalostili; od vsej strani so kamenje, smeti i blato metali na nedužne alđove človeške krvoćelnosti. Po veliki mokañ so prišli

do mamertinske* voze; se so je zaprli k drñgim robom, ki so potrpežljivo čakali na zadñjo vñro svojega življenja. Kda so Pankraciji nadevali okoli nog železje, je naglo i skrivoma segno v žep po mošnjio i jo je pritisno v roko človeki, ki je strašo pri vozi i ga proso, naj pošle glas njegovoj materi i Sebeščani ÷d vsega toga, ka se je ž njim zgodilo.

Ešče tri dni je falilo do javnih iger, za štere so bili tej nedužni alđovi pripravljeni; zdaj so je postavili pred sodnika.

„Ka si ti,“ pita sodnik prvoga.

„Z božjov pomoćjov sem kršćeni.“

„Što si pa ti?“ dene prefekt Rust'ki.

„Jaz sam kodiški rob vašega časara, pa po Kristušu sem rešen i mam ravno tisto vñpanje, kak vsi drñgi, ki stojijo pred teñv.“

Nato se obrñe sodnik k starci, dñhovniki Lucijani i njemi pravi: „Vbogaj ti bog, ve, bodi pokoren casarovoj zapovidi!“

„Jezus Kristuš je naš Gospod i Zveličar i niti ednoga ne smete obsoditi, če je pokoren njegovoj zapovidi!“

„Kakše vućnosti si se pa vñlo?“

Dale.

* Rimske voze so ne bile takše kak naše, v naše vsaki sili, ki nebi rad delao, ar je v vozi bñr na toplom i dobro je! Rimska voza obstoji iz dve-tri štiri voglatih prostorov, ki so eden pod ovim, skoz malo lukñjo so pušćali roke dali v prvo, drñgo, ali tretjo, kak je što bio obsojeni. Bile so jako nešćnažne, ar so je ne mogle iñfati. Poleg slaboga zraka pa so se robi niti ne mogli gibati, ar so bili vñkovani v verige. Ležali so na goljoj zemli. Tñ pa tomñ so prišli tem nesrećnikom na pomoć vñrni kršćeniki z dñševnov i televnov hranov.

V **Peteševcih** je edna dekla dete zapravila. Gda je porodila, je dete v stranišče vrgla. Ali zvedelo se je i pokoro delo za svoj zločin v hladnih zaporih v Maribori.

V **Murskoj Soboti** se je obeso sodni eksekutor. Po svojem tri dnevnem eksekviranju, gda je domo prišlo, so ga na drugi den na njegovon stamovanji obešenoga našli. Vzrok, zakaj se je obeso, je neznani.

Blagoslavljanje zvonov se bo vršilo: 1) na vüzemski ponedlek pri Svetom Sebeščani, 2) na belo nedelo 27. aprila pa v Črensovcih i pri Svetoj Trojici pri franciskanah.

Bližajo se veseli vüzemski svetki, vojaki odtrgani od doma bi radi v krogi svojih domačih jih obhajali. A ar nam je to nemogoče v duhi se zberemo pod streho naših dragih rojstnih hiš v lepoj Sloveniji i želemo vsem našim dragim vesele vüzemske svetke! Bog živi! Emil Zirkounig, kaplar, Lejtersberg pri Maribori. Jožef Flegler, Sv. Tomaž pri Ormoži. Aleksander Mencinger, Slaveci. Anton Bernad, Krasče. Prekmurje. Jožko Zavrl, Litija, Peter Janžič, Slov. Bistrica. Jakob Vaupotič, Ormož, Gomboc Mihal, Gerlinci. Vsi v Neboračkoj četi, Osijek. Štefan Gabor, Jožef Törnar, M. Polana, Vince Žerdin, Žižki, vsi artilerci v Trebinji.

V **Žižkih** so skoro na dnevnem redi tolvajije. Tak na priliko so 2. aprila pri Zeiko Štefani gor vtrgnoli klet, iz štere so vkradnoli edno ponjavo i 3 škafe žita. 3. aprila pa so pri Žalig Mihali vkrali 6 kokoši, kukorco iz kukorčnjaka. Ravno to noč so pri Zver Matjaši vkrali zabio i meso do zadnjega čeverka s čebrom vréd, šteroga so na drugi den našli na senožati.

Ženstvo Prekmurja! Po vseh vekših, krajih Slovenije so se že ustanovile podružnice „Kola jug. sester“ maternoga društva v Ljubljani. Društvo ma vzišeni namen podpirati naše siromaške zaslužjene brate ino sestre onkraj mej naše domovine, gojiti narodno zavest ino ljubav do lepe naše domovine, doma pa gmotno podpirati vse one siromake, ki so pomoči najbolje potrebni, predvsem tiste, ki so siromaški postali v bojni. Nad vse lepi ino plemeniti namen! Kak velikoga pomena bi bilo to društvo ravno pri nas, kak neizmerno delo ga čaka! Zato se je odločilo ženstvo v M. Soboti — zavedajoč se vseh težav ino zaprek — ustanoviti podružnico „Kola jug. sester“ s sedežom v M. Soboti, i vabi ženstvo Prekmurja, predvsem ono v M. Soboti — ženstvo vseh stanov, ver ino strank, za vstop. Društvo je na narodnoj širokoj ljudskoj podlagi, je nad verami i strankami. Vabimo pa tudi gospode, ki bi se zamicali za društvo i bili voljni nas podpirati v deli. Gospe ino gospodične — vse ženstvo, pokaži, da maš smisel za takše zvišene ideale. Za pripravljalni odbor: Tinca Lipovšek, predsednika. Tilka Prelogova, tajnika.

Vsem Kmečkim Zvezam. Te dneve smo odposlali vsem kmečkim zvezam, vsem zaupnikom i vsem poročevalcom naše stranke v Prekmurji, prve okrožnice Mariborskoga tajništva potem našega tajništva v Murskoj Soboti. Prosimo vse g. odbornike, župane ino poročevalce Slovenske ljudske stranke v Prekmurji, da si med sebov pogučijo i določijo edno mesto (hižo kakšega odbornika) v vsakoj vesi, kde do meli svoje stalne prijateljske sestanke i pogovore od gibanja i deli naše stranke. Tajništvo SLS. za Prekmurje v Murski Soboti.

Z več krajov smo dobili prošnjo, da želej meti naše ljudstvo shode. Zato naznanimo vsem tistim sledeče: Pogučite si med sebov i določite mesto, kam bi Vas večina naj leži prišla. Mesto i čas, kde bi zeleli, ka bi se shod vršo i kda nam pišite na tajništvo SLS. Murska Sobota.

Gančani. Zbrali smo se v našoj občinskoj hiži, štera nam je kazala kejp društvenoga doma. Tajnik Horvat nam v ljudnom govori oriše delo naših poslancov 1.) da so pripelali Radičevce v Beograd, 2.) razložili poštene demokrate od nepoštenih, 3.) da vržejo kurupcijsko vlado pa sami v roke vzemejo vlado, pa pravične vladali 4.) ali pa nove volitve, kde naj ljudstvo sodi, šteri so njegovi pravi prijatli i šteri nasprotniki. Novi odbor se konstituirala sledeče: Predsednik: Pucko Martin podpredsednik: Žalig Marko, tajnik: Bakan Jožef, blagajnik: Toplak Tomaš, odborniki: Žižek Ivan, Vučko Ivan, Jerič Števan, Bakan Martin, Vinkovič Štefan, Maučec

Ivan. Z hvaležnostjov se na znanje vzeme, da g. župan društvenim kotrigam da na razpolago glasilo JKZ.

Tropovci. Preminočega tjedna lepi odvečerek se nas je zbralo precu števila pri g. župani. Obiskao nas je tajnik naše Slovenske ljudske stranke Horvat i pred nami razgrno današnji politični položaj, kak se igrajo v dalešnjem Beogradu z našov usodov zdaj na vladi sedeči radikali i odskočeni demokratje. Mi smo ga pitali ali je sploy kaj takšega mogoče? On nam odgovori: „Ka bi se nindri ne smelo zgoditi, to se pri nas vse zgodi.“ Pogovorili smo si tudi gledoč naše posojilnice v Tišini, štero mislimo na novo nazaj poživiti. Novi odbor se etak razledi: Predsednik: Gaber Franc, podpredsednik: Krčmar Franc, tajnik: Novak Ivan, blagajnik: Žilavec Jožef, odborniki: Števanec Mihal, Seršen Mihal, Rajbar Franc, Perteci Alojz, Bašša Anton i Geder Janoš.

Država.

Iz Dalmacije nam piše naš domačin, da je tam že 4. marca grmelo i tak močno, ka se ešče zemlja trosila. Besnoča med psi se je jako razširila, šteri so zgrizli več ljudi, tak iz Kotora 12, iz Ercegnovi 6, iz Tivat 3 i iz Meline 4 ljudi.

Arenda v novih hišaj v Zagrebi. V Zagrebi košta stanovanje v novih hišaj na mesec 800—2000 dinarov. Stanovanje s tremi sobami košta povprek 4500 Din. na mesec.

Krčme i kavarne v Jugoslaviji. Po uradnoj statistiki je zdaj v Jugoslaviji 194 000 krčem i kavnar, na vsakij 60 ljudi teda ena.

Aldov poklica. Čuvar železniške delavnice v Sarajevi Marko Lubarič je v začetki aprila opazo cigana, šteri je s staroga vagona trgao pleh. Cigan je opazo tudi njega i je začno bežati. Čuvar je bežao za njim i ga zgrabo. Začnola se je med njima borba na življenje i smrt. Cigani se je posrečilo, da je čuvara s sekirov pobio. Nato je vzeo nož i je čuvara trikrat zabodno v srce. Potom je zbežao i so šče ga do zdaj ne našli.

Vüzemski dar siromakom. Zagrebečka varaška občina razdeli varaškim siromakom za vüzem 8000 kil mele.

Dober želodec mora meti nekši M. Matijević, šteri je po navadnom obedu še pojo 4 pa pol žmetnoga baka s čontami vred. Očividci pravijo, da so čonte praščale pod zobmi, kak kukarca v mlini.

Velka povoden je od Zagreba do sred Sibije. Samoga Belgrada je spodnji deo pod vodov. Kvara je na milijone.

Svet.

Železniška nesreča. Na Ellis Islandi (v Ameriki) sta vkup vdarila dva vlaka cestne železnice. 1 človek je mrtev, 25 pa ranjenij.

Ognjenik Stromboli bluva. Po noči 1. aprila je začela gora Stromboli metati iz sebe velke množine pepela, kamenja i ognja. Pok je bio tak močen, da so popokali v bližini glaži v oknaj i je bilo ranjenij 15 ljudi.

10,000 metrov visiko v zrakoplovi. Francuski letalec Montomier je leto s svojim zrakoplovom nad 10,000 metrov, dozdej najviše.

Prvi indijski romari v Sv. deželi. Na konci marca so Amerikanski katoličani napravili romanje v Sv. deželo. Med njimi so bili tudi štirje pravi Indijanci v svojoj narodnoj nojni. To so prvi Indijanci, šteri so obiskali Sv. deželo, (Palestino). Šli bodo tudi v Rim, kde je sprejmejo Pij XI.

Najfinejša vaga (tehtnica) sveta. Amerikanski fizik Millika pripovedavle: Petdeset let so mislili, da je najboljša tehtnica (vaga) tista s šterov lajko določimo težo svojega imena. Najprvo stehamo (zvagamo) falajček papera, napišemo na njega svoje ime i ga pa zvagamo. Razloček med obema težama je teža našega imena, štera znaša edno desetinko do edne stotinke (stoti tao) miligrama. Miligram je pa eden deo od jezera grama i je že to jako malo. Ta teža pa je odvisma od toga, kak dugo je naše ime i s koj je svinčnik, s šterim pišemo. Ali je iz trde snovi ali iz meke. Jeli — to je jako fina (vaga) tehtnica? Ali pred par leti pa je napravio profesor Ehrenhaft v Beči ešče stokrat finejšo tehtnico kak pa je Millikanova i ma natančnost jezere bilijoninke ednoga grama! To se pravi, stehatati se dajo tak mali praški, štere s prostim okom nanč videti ne moremo!

Zrakoplov (aeroplan) z najmenjšim motorom. Na Angleškom so napravili zrakoplov

šteroga motor ma samo 3½ konjske moči. To se pravi, da je to najmenjši motor, ka so jih do zdaj pri kakšem zrakoplovi nicali (uporabili.) Celi zrakoplov-prazen-vaga (t.hta) samo 106 do 170 kilogramov ino vozi 80 do 90 km. na vüro. Košta pa samo 125 füntov šterlingov, to je telko, kak košta eden motor-bicikel; to je za Angleže trno fal. Za nas malo dragše pride, za tiste celo, šteri mamo več pavočine v žepki, kak penez. Vendar lejko mamo vüpanje ka mo naskori lejko dijaki z Ljubljane domo na obed hodili; ve smo v dvei vüraji doma, pa nazaj tü. (Samo če mati pravočasno skuhaajo. Vr.)

Domača politika.

Vlada dala ostavko. Pašičova vlada je dala ostavko. To pa zato, ka bi njoj krao dao oblast, ka bi smeo pali on voditi volitve. Mogoče pa je, ka krona (krao) ne da te oblasti Pašiči, nego drugomi, mogoče je zato tudi, ka opozicija (protivladne stranke) pride na vlado. Če se to zgodi, te de tudi naša stranka na vladi. Pašič s tem straši zdaj krala, ka v Macedoniji nastane revolucija i ka brez njega se ne more ta vtišati. To je vse zmišljeno, da se krao preslepi i dela se vsa na to sleparijo samo zato, da par ljudi ostane na vladi. Naše vojake so tudi zato tam obdržali, čeravno so že rok odslužili, naj to sleparijo vodijo, i svoje krivično ladanje podugšajo.

Proti vladne stranke (opozicija) so držale spravišče, na šterom so glasno obsodili vladno politiko, ar je ta ne štela držati niedne seje v parlamentu, ka bi se potrdili v svojem poslanstvu. Radičovi poslanci i se sklepali potrebni pravični zakoni.

Parlament je pozvan na 3. maja vkup, da določi dnevni red za sejo, štera bo 5. maja.

Radičovi poslanci so zdignoli svojo plačo vsi. Okoli 18 jezera dinarov je dobo vsaki. Stranka je štela, ka bi polovico plače dali njoj na pomoč, a kmetje poslanci v to neso privolili.

Radičovi poslanci vernost prisegnoli kralji. Vsi Radičovi potrdjeni poslanci so prisegnoli vernost srbskomu kralji. Ki so pa ešče ne potrdjeni, držijo spravišče za spraviščom, da bi kem prle mogli to prisego položiti, ar brez nje ne morejo v parlamentu delati i tudi ne plače dobivati. Od republike je vse tiho zdaj, samo pri volitvah do pali kričali od nje.

Srbski oficiri i Radičovi poslanci so vkup popevali v Belgradi v hoteli „Petrograd“ Srbski oficiri so jako z njimi zadovoljni, pravili so, ka do tej najboljši branitelji kralja.

Ministerstvo znotrašnjih zadev je dobilo od Radičovih poslancov poročilo, ka so tej svoje shode, štere so pred kratkim držali, z etimi rečmi zvršili: „Živio krao.“

PRODA SE

lepo posestvo poleg glavne ceste frtao vöre oddaljeno od mesta. Je 5 oralov njiv ino travnika, lepa hiša ino gospodarsko posloplje, vse v najboljšem stani, pripravno za vsakoga, tudi za obrtnika. Posestvo se nahaja blüzi Gornje Radgone. Nadaljna pojasnila daje uprava „MURSKÉ STRAŽE.“

Da se z arende

eden plüg senožeti

v Dolnoj Lendavi. Natančnejša pojasnila se dobijo pri

Eduardi Hartman v Dolnoj Lendavi Spodnja ulica št. 222.

Podpirajte No vine!

Dühovnik i politika.

Protivniki kršćanskih društva večkrat v oči mečejo kršćanskim duhovnikom, da vera zavolo toga prepada, ar se duhovniki brigajo tudi za druge reči, štere ne spadajo v cerkev. Organizirajo kršćansko ljudstvo, ga vodijo v gospodarskih reči, v izobrazbi i politiki.

Ce šče duhovnik spunjavati svojo dužnost, more delati tudi javno med narodom. Vera i kršćanstvo je ne samo znotrajni poseo vsakoga človeka, nego ma námen, da vodi ljudi v javnom življenji, bodi to v družinskem, bodi v škol-skom, ali v povprečno kulturnom, gospodarskom i političnom življenjih svojih. Ce vera ne davle ravno tomi javnomi življenji določenih navodil, tanačov, je nepotrebna, brez pomena, je za nikoj. Tisti, ki pravi, da naj vera v javnom življenji bo tiho i da njena veljava naj bo samo v cerkvi i v molitvi, je skazlivec, neprijateo največše živlenske filozofije (modroslovja), štera je ravno kršćanstvo,

Pa ne samo zavolo toga splošnoga pozvanja, štero ma kršćanstvo, je duhovnik dužen delati tudi v javnom življenji, nego tudi zato, ar njemi to zapovedavle poglavar i namestnik Kristušov na zemli, sv. Oča, papa sam!

Eden največših papov Leo XIII. so v mnogih svojih okrožnicah (pasterskih listah) naravnost zapovedali duhovnikom, da naj delajo tudi v javnom življenji. To zapovedavajo v svojoj okrožnici „Rerum novarum“ od z dné 15. maja 1891. da naj duhovniki vodijo ljudstvo v socialnom boji. V svojoj okrožnici „Graves de communi“ 18. januara 1901. pravijo, da je dužnost duhovnikov, „prodire in populum in eoque salutariter versari“, „da idejo med ljudstvo i delajo na hasek listva.“ I to dužnost delati med narodom, med ljudmi so naglašali v nebroj svojih pismah, štere so pisali, n. pr. kardinali Sangénieuxi, generali franciškanskoga reda, de Muni tak dele. — Iz toga časa mammo prelepe tanače, štero so dali veliki papa Leo XIII. svojim duhovnikom: „Pojdite iz šegeštije, pojdite med lüstvo!“ Od onih duhovnikov, ki se samo cerkve držijo, se pa tožijo: „Mene ne poslušajo i denok vüpaio služiti sv. mešoi!“ Duhovnikom pravijo: „Postavite kršćanska društva!“ I na novo pravijo duhovnikom: „Od vas (duhovnikov) je zavisno, ali bo ljudstvo (demokratija) kršćansko ali pa socialistično!“

Te reči gučijo veliki papa Leo XIII, duhovnikom. Ali jij ne bo bogao vsak, dober duhovnik? Ali ne bo stao med lüstvom tudi zvün cerkve? To je njegova dužnost pred Bogom i pred papom, namestnikom Kristušovimi.

Ka bote povedali tistim, šteri vsikdar zgovarjajo, da se vera i duhovnik naj ne mešata v politiko, to je v javno življenje? Ali so ne to skažljivci, šteri tak gučijo?

Resolucije

V. katoličanskoga shoda.

2. Kršćanska ljübezen i pravičnost do blišnjega, štera se raztegüje na celoga človeka, na njegovo düšo i telo pa njegova osebnost* i družabnost, so fundament, na šterom naj si prizadevajo katoličanska društva pridobiti narodu m socialno pravično zakonodajo.

3. Katoličanski shod zavrača moderni kapitalizem,** šteri vodi nujno do razrednoga boja, zavrača pa tudi materialistični (brezverski) soci-alizem i komunizem, šteriva ščeta človečanstvo osrečiti brez Boga i božih ravnihi zakonov.

II Gospodarstvo (verstvo) i kršćanstvo.

Katoličanski shod nemre oči zapreti pred slabimi posledicami v človečoj družbi, štere v dendenešnjem položaji istinsko izvirajo iz toga, da se dostakrat znajde veliko bogastvo v rokaj ednoga ali kakše skupine in predlaga proti tomi sledeća socialna ravnanja:

Po kršćanskoj pravičnosti morejo biti plače za vsake fele delo takše, da mrejo delavci preživati sebe i svojo družino, ne samo za silo, nego kak se za človeka dostaja.

Dostojanstvi delavca kakti človeka i tistoga, šteri se trüdi z delodajalcem (vertom) odgo-

* V človeki moramo dvoje ločiti: osebnost i družabnost. Človek zna za sebe, spozna, da je njegov začetek i cil Bog i spozna dužnost, da mora vse učiniti za dosegnenje toga cila. Či pa človek ma dužnost, da mora vse učiniti za dosegnenje toga cila. Či pa človek ma dužnost, te njemi tudi pravica ide, da si zbira poti i sredstva, štera so potrebna k tomi cilu. Ta dužnost i te pravice pa z njegovim bistvom navküper delajo v človeki osebnost. Človek pa svojega večnoga pa tudi zemelskoga cila nemre dosegnuti brez pomoći drugih ljudi. Mora pa tudi v drugi lüdej spoštivati njihove osebnostne pravice. Tak človeka tudi z drugimi ljudmi vežejo dužnosti i pravice i to je človekova družabnost, štero je Bog že nekak v človečoj naturo vcepil. Zato se pa človek samo v družbi z drugimi prav razvije pa je samo v družbi srečen.

** Kapitalizem je düh modernoga časa, v šterom dühi človek hrepeni po čim većšem bogastvi, štero že nekak samo po sebi raste z žülov delavcov i z vrtenjom mašina, vert miljenov pa samo vživie.

varja, da dobi ne samo plače, nego i deo čistoga dobička.

Katoličanski shod obžalüje, da se posebno po bojni düševno delo za malo štima i da se ravno šolani stani slačijo v pomenkanje i siromaštvo. Zato opomina katoličanski shod, da je primerno dobro za düševne delavce neobhodno potrebno za napredek i razvoj celoga naroda i pozavlja vse tiste, ki pri tom majo kaj opraviti, naj se odločno gorzemejo zato, da se posebno službe javno namešćenih med seboj pravično vredijo i se tam namešćenom zagvišajo prilične plače.

III. Delo i kapital***

Moderni način pridelavanja blaga v zvezi s trgovinov, šteroj služijo železnice na šühom i ladje na morji za prevažanje blaga, vodi do takzvanoga kapitalističnoga verstvenoga reda, v šterom se zvršavle vse pridelavanje ne po naročili i za potrebdino nego za odati. V tom verstvenom redi je cil vsega pridelavanja in trgovine kem većši dobiček, šteri pali služü za to, da fabrikant povekša svojo fabriko naküpi najpri-ličnejše mašine, da z ednov rečjov spopuni svoje pridelavanje, ar ga k tomi silijo drugi fabrikantje, ki v trgovini idejo s svojim blagom pred njega. Te verstveni red, šteri se süče liki mašin, nosi v sebi i v močej, štere ga giblejo veliko nevarnost, da oblada v njem nesmilena i t: dokorna sebičnost, štera aldüje nekelkim kapitalistom občne človečanske. Katoličanski shod z žalostjov spoznavle, da se to ravno denešnji čas v velkoj meri godi, zatogavolo so pa postale novejšje družabne razmere tak kričeće i je pomoč tak hitro potrebna.

Zatogavolo pa katoličanski shod:

1. Opomina z povdarkom na velke družabne nevarnosti, štere so združene z modernim kapitalističnim verstvom i pozavlja vse katoličanske fabrikante i imejtelle kapitalnih naprav pa tudi vse tiste, ki takše naprave vodijo, naj stalno i ostro pazijo, da v njihovih napravaj ne oblada krivično parovnenje po bogastvi.

2. Pozavlja vse katoličanske šolane ljüdi, da študirajo kapitalistični družabni red, iz koj to stoji, kakše moči ma i spoznavlejo moderne družabne razmere i pitanja, da tak lahko pripravijo vse katoličansko ljudstvo za boj proti modernom parovnenji po bogastvi i proti kapitalizmu.

Posebno pa povdarja katoličanski shod:

1. Delo i kapital sta samo z verstvenoga stališća vzetiva za pridelavanje življenjski potrebštin ednako važniva pa potrebñiva. Glavna vretina, iz šteroga pride vsakom: posamičnomi človeki pravica do vsega, ka je za človeka vredno življenje neobhodno potrebno, pa je delo. Zato pa mora delo biti fundament za pravično vreditev družabnih razmer.

2. Ar delavni stani (polodelavci, rokodelci, fabrički i dügi delavci) ne pripravljajo verstveni dobrin (blaga) samo za sebe, nego za vse družbo (vse stane) zato po pravici terjajo, da i drugi ljudje opravljajo druga hasnovita dela za vse i tak tudi za delavce. Vsi stani pa, ki opravljajo delo, štero nosi hasnovito delo, po pravici terjajo od vrejene človeške družbe, da njim s priličnimi družabnimi ustanovami i uredbami (n. pr. z assekuranjom, agrarnov reformov iti) napravi mogoče, da bodo lahko živeli človeka vredno življenje.

3. Dokač ne mogoče, da bi bili industrijski (fabrički i rudarski) delavci zvednim tudi lastivniki kapitala (fabrik, mašinov itd), mora posebno verstveno pravo (zakoni) varvati delavce proti zmožnosti kapitala. Varvati pa morajo zakoni tudi tiste, ki blago rabijo, štere tudi kapitalizem güli.

*** Kapital je vse imanje kakšega človeka, štero dobiček nosi. Fabrika, mašini, sirovo blago, i šteroga se kaj dela itd. Navadno pa se pravi tudi kapital šini sirovo blago, i šteroga se kaj dela itd. Navadno pa se pravi tudi kapital kakšemi većšemi imanjü, štero nosi dobiček brez trüdiv svojega verta.

Gospodarstvo.

1. Zrnje. V Novom Sadi:

100 kg. pšenice	330 Din.,
„ žita	310 „
„ ovsu	245 „
„ kukorice	250 „

2. Meso.

govedina	teletina	svinjina
v Zagrebi	1 kg. 24—27 D.	25—29 D. 28—32 D.
v Ljubljani	„ 21—23 D.	27—29 D. 27—30 D.

3. Krma.

Sena m.	50—100 D.,	slame m.	50— D.
---------	------------	----------	--------

Tisk: ERNEST BALKÁNYI Dolnja Lendava.

Zagrebečka borza

dne 15. aprila 1924.

Amerikanski dolar 1 dolar	K 312—
Austrijska krona 100 K	K —45
Čeho-Slov. krona 1 K	K 9.30
20 kronski zlat	K 1160—
Francoski franc 1 frank	K 1880
Madjar. K 100 (nova em.)	K —32
Švic. fran. 1 fr.	K 56 60
Talijanske lire 1 lira	K 14—
Zürich:	
Dinar 100 Din.	Šv. kcs 7-10

Pošta.

Sukič Jožef. Prosečkaves. Ar za oglašivanje moremo dačo plačati, pošlite na uredništvo Novin peneze za oglas. Oglas objavimo v velikosti, kak do penezi folgali. Napišite tudi ka mate za odajo. Žižek Ivan, Maučec Martin. Gančani. V fabriko ne jemljejo učencov (inašov) prle moreta tri leta spuniti pri kakšem puškarskom majstri. Takši so v Maribori i več jih je tudi na Krajskom. V Marib ri se zglašite pri Poschinger na Aleksandrovoj cesti. August Verner. Križevci Amerika nas ne püsti notri, ne moremo si pomagati. Izseljavanje se začne päli 1. juna, prle nikdga ne püstijo. Spravite si potrebne dokumente i je vložite na glavarstvo. Bdnok že pridete na vrsto. Graj Marija. Bakovci. Ce si ščete povati hžo i dobiti podporo, vložite doma na agrarni urad prošnjo v Maribor i občina pa glavarstvo naj petrdi i pri poreča vašo prošnjo. Ce dobite les brezplačno ali po znižanoj ceni, bo lepa podpora. Za podporo v penezaj tudi trebe posebna prošnjo napraviti, šterd is totak priporaća oblast. Župan naj zapiše gor na prošnjo, da je prosta kolkov zavolo siromaštva. To prošnjo lahko date prek vašemi g. poslanci.

SLOVENSKA BANKA

podružnica Dolnja Lendava

plača najbolje

dolarje in zlate peneze.

Barvajte piruhe le z

Što ne verje, naj pošküši,

da jako dosta penez prihrani, če küpi:
cement, vapno, deske,

late, tesan les, traverze, pilh, cveke, cementne rore, vse priprave za študente itd. pri
V. BRATINA, KRIŽEVCI pri Ljutomeri.
(Lofmerki).

Pazka Amerikanci!

70 oralov veliko posestvo, z zidanov hišov, mlinom iho gospodarskim poslopij pa vsem inventarjom se zavolo selitve oda. K posestvi spada 40 oralov loga pa je primerno za deliti na 3 menjša posestva. Več pove
PRANJO KNEZ, Furšinci—PTUJ.

Lpe gorčice s popolnoma novim poslopijom pri Kapeli pa vöre od železnike postaje so
odaji

V hiši je velka pivnica,

posebna soba za gúspoda z vñodom iz verande. Nadaljna pojašnjenja se dobijo v trgovini Čeh i Gašpar M. Sobota (velka trafika.)